

Raadsvoorstel

Documentnummer : INT-21-60233
Team : Ruimtelijk beleid
Onderwerp : Transitievisie warmte Beverwijk

Inleiding

Alle woningen en gebouwen in Nederland gaan voor 2050 van het aardgas af. Deze overgang naar aardgasvrij verwarmen heet de warmtetransitie. Gemeenten krijgen hiervoor de regierol en stellen uiterlijk in 2021 een transitievisie warmte (warmtevisie) vast. Dat is zo afgesproken in het Nationale Klimaatakkoord.

Het klimaatakkoord stelt dat in 2030 de CO₂-uitstoot moet zijn teruggebracht tot 55%. Het klimaatakkoord bestaat uit een pakket van maatregelen over meerdere sectoren. Voor de sector gebouwde omgeving is gesteld dat in 2030 circa 20% van de woningen aardgasvrij is gemaakt. De meeste woningen en gebouwen in Beverwijk gebruiken nu nog aardgas. In de voorliggende warmtevisie is dit vertaald in 20% minder uitstoot door verwarming van woningen in Beverwijk. Deze benadering geeft meer ruimte bij de invulling van het doel richting 2030.

Het klimaatakkoord gaat uit van een wijkgerichte aanpak. De warmtevisie geeft het tijdspad aan waarop buurten/wijken van het aardgas afdgaan. Voor de buurten tot 2030 zijn de preferente alternatieven voor aardgas aangegeven. Na vaststelling van de warmtevisie volgt per buurt/wijk een wijkuitvoeringsplan. Dit plan wordt opgesteld in samenspraak met alle betrokkenen in die buurt, waarna de gemeenteraad het wijkuitvoeringsplan vaststelt.

Relatie met collegeprogramma

Het collegeprogramma ziet de transitie van aardgas naar andere vormen van energie bij bestaande woningen als een grote uitdaging. De warmtevisie geeft de eerste aanzet hoe deze transitie stapsgewijs voor woningen en bedrijven opgepakt kan worden in Beverwijk. De titel "De weg naar schone, betaalbare en betrouwbare warmte in Beverwijk" geeft bijna letterlijk de intentie aan van het collegeprogramma.

Relatie met gemeentebegroting / budgetregels

Het klimaatakkoord zet de gemeenten in Nederland voor een extra taak bij de invulling van de regierol bij de energietransitie. Het rijk heeft voor deze taak vooralsnog geen middelen beschikbaar gesteld. Zonder aanvullende middelen vanuit het rijk kan de energietransitie alleen worden ingevuld indien elders binnen de begroting ruimte wordt gevonden.

Relatie met regionale samenwerking / MRA

De opdracht vanuit het klimaatakkoord is autonoom per gemeente. De drie IJmondgemeenten hebben er voor gekozen om de samenwerking te zoeken met ondersteuning van de Omgevingsdienst IJmond.

Eerdere besluiten / bestaand beleid / nieuw beleid

Niet van toepassing.

Motivering voorgesteld besluit

Uiterlijk in 2050 moeten de ruim 19.000 woningen, kantoren en andere gebouwen in Beverwijk aardgasvrij zijn. Het jaar 2050 ligt dan dichterbij dan het klinkt. Aan de gemeenten is de regierol toegedicht. Dit plaatst de gemeente intermediair en zij moet de route begeleiden naar 2050 in het wegen van alle belangen van inwoners, eigenaren, corporaties, netbeheerders en een warmtebedrijf.

Inwoners

Het doel om Nederland in 2050 aardgasvrij te maken is een nationaal opgelegde verandering die stevig kan ingrijpen in de woning, het woongenot en de kosten die daarmee samenhangen. Dat is geen populaire boodschap. Gemeenten hebben de regie en worden aangesproken door de inwoners. Betaalbaarheid wordt zeer belangrijk gevonden door onze inwoners. Het klimaatakkoord gaat uit van woonlastenneutraal¹. De voorliggende warmtevisie is genuanceerder op dit punt: op dit moment is de realiteit dat de overstap naar aardgasvrij voor woningeigenaren niet woonlastenneutraal is. Betaalbaarheid is echter iets ruimer te interpreteren dan woonlastenneutraal. Ons college wil de rekening niet volledig bij de inwoners te leggen. Een verbetering van het wooncomfort bijvoorbeeld vertaalt zich niet in de Euro's binnen de vergelijking van woonlastenneutraal. Het slagen van de transitie zal mede afhangen van vormen voor gunstige financiering en/of extra middelen vanuit het rijk. De keuze voor het alternatief voor aardgas is uiteindelijk aan de eigenaar:

- Doorgaan met aardgas tot dit niet meer leverbaar is of wachten op de beschikbaarheid van duurzaam schoon gas;
- All-electric, een warmtepomp of een hybride warmtepomp;
- Aansluiten op een warmtenet indien dit in de wijk wordt aangelegd.

Woningcorporaties

In het klimaatakkoord zijn de woningcorporaties aangewezen als startmotor voor het aardgasvrij maken. Het corporatiebezit in Beverwijk bestaat uit 38% van de totale woningvoorraad. Van corporaties wordt verwacht dat zij projectgewijs sneller een groot volume aardgasvrij kunnen maken en daarmee ook nationaal de markt op gang kunnen brengen voor innovaties. Voor grote aanpassingen heeft een woningcorporatie wel minimaal 70% goedkeuring nodig van de huurders. Bij de corporaties is ook veel kennis en ervaring die mogelijk ingezet zou kunnen worden bij de buurtgerichte aanpak. Corporaties zijn ook essentieel voor de start van een warmtenet in onze gemeente. Zonder dit volume is het eigenlijk niet mogelijk een warmtenet van de grond te krijgen. Ons college wil daarom de samenwerking intensiveren met PréWonen en Woon op Maat om de kansen en mogelijkheden voor een warmtenet uit te werken.

Netbeheerders

Elk alternatief voor aardgas heeft gevolgen voor de netbeheerders van aardgas en elektriciteit. Bij de totstandkoming van de warmtevisie zijn de netbeheerders betrokken, zodat deze kunnen anticiperen op de komende veranderingen.

Warmtebedrijf

Voor het ontwikkelen van een warmtenet is een warmtebedrijf nodig. Ons college onderschrijft de conclusies van warmtevisie en verwacht dat een warmtenet een essentieel onderdeel gaat vormen van de toekomstige warmtevoorziening in onze gemeente. Voor de warmtevisie is een analyse gemaakt van mogelijke alternatieven voor aardgas op wijkniveau. Figuur 6 in het rapport laat zien dat in Beverwijk over het algemeen een warmtenet het meest kansrijk is op basis van de laagste maatschappelijke kosten². Dit komt overeen met het landelijk beeld: een warmtenet is over het algemeen een gunstig alternatief voor aardgas bij woningen van voor

¹ Woonlastenneutraal: de maandlasten van een lening voor het aanpassen van de woning mogen niet hoger zijn dan het voordeel dat op de energierekening wordt behaald.

² De maatschappelijke kosten omvatten de gehele keten, dus zowel bron, infrastructuur, levering en aanpassingen aan het vastgoed. Daarbij worden niet alleen de investeringen, maar ook onderhoud en operationele kosten meegenomen, inclusief de energierekening van de eindgebruiker, gedurende een periode van 30 jaar.

1990 in dichtbebouwde gebieden. Dit gaat niet op in Wijk aan Zee en Vondelkwartier. De woningen staan daar gemiddeld verder uit elkaar, waardoor de kosten voor een warmtenet hoger zijn en daarmee vergelijkbaar met all-electric.

Het warmtebedrijf van HVC heeft de ambitie om een warmtenet aan te leggen voor de drie IJmondgemeenten. Samen met de andere aandeelhouders is afgesproken dat HVC alleen een warmtenet aanlegt indien er een positieve businesscase ligt. HVC is enige tijd geleden begonnen met verkennend onderzoek en engineering voor een warmtenet in de IJmond. Vanwege de grote aantallen en de lange termijn waarover een dergelijk warmtenet gerealiseerd zou moeten worden is het niet mogelijk een betrouwbare businesscase voor een dergelijk grootschalig warmtenet in de IJmond te maken. Vandaar dat is toegewerkt naar een aantal logische, kleinschaligere stappen waar gebruik gemaakt wordt van het volume dat de woningcorporaties wordt gebruikt om een start te maken. Dat volume is niet alleen belangrijk om de kosten in vergelijking met warmtepompen/all-electric aantrekkelijk te houden, maar ook om grootschalige duurzame bronnen te kunnen inzetten. Ons college wil een gebiedsgerichte aanpak voor alle inwoners, zodat iedereen die het wil kan aansluiten op het warmtenet in die wijk. Het warmtenet moet van aanvang de capaciteit kunnen bieden voor alle potentiële afnemers in dat gebied. In de regel volgen de particuliere woningeigenaren in een later stadium. Woningcorporaties willen deze extra kosten niet dragen. HVC wil slim investeren en waar nodig overdimensioneren zonder deze kosten in rekening te brengen bij de woningcorporaties. Voor de inwoners is van belang hoe de kosten van aanleg en exploitatie worden vertaald naar aansluitkosten, vastrecht en gebruik. Om dit belang goed te kunnen volgen wil het college vroeg in het proces betrokken worden. HVC onderkent deze positie van de gemeente vanuit het algemeen belang. Wat betreft de potentiële aansluiting voor panden van woningcorporaties zijn hier al landelijke afspraken over gemaakt in het startmotor kader waarin de huurder beschermd wordt. Vooralsnog ziet het college het traject warmtenet IJmond als noodzakelijke verkenning om in later stadium te kunnen bepalen welke positie de gemeente hierin wil nemen en welke rol daarbij voor HVC is weggelegd.

Visie

Beverwijk heeft de volgende driedelige visie op de wijze hoe in onze gemeente de warmtetransitie vorm gegeven moet worden:

1. Transitiegereed maken: Isoleren om de warmtevraag en verwarmingstemperatuur in gebouwen te verlagen en het comfort te verbeteren.
2. Kralen rijgen: Kleinschalige warmtenetten ontwikkelen om de potentie van collectieve warmte zo goed mogelijk te benutten. Zonder warmtenet kan de eigenaar alleen kiezen voor gas of elektrisch verwarmen als alternatief voor aardgas. Een warmtenet geeft dus een extra alternatief.
3. Gebruik maken van de (rest)warmtebronnen waar dat kan. Bij iedere energie-infrastructuur hoort een andere energiedrager. Dit is respectievelijk gas (gasnet), elektriciteit (elektriciteitsnet) en/of water (warmtenet). Bij de verschillende energiedragers horen verschillende bronnen. Daarnaast is de meest geschikte bron en bijhorende energie-infrastructuur ook sterk afhankelijk van de schaalgrootte. Een warmtenet heeft als voordeel dat geleidelijk voor duurzamere bronnen gekozen kan worden.

Consequenties voorgesteld besluit

Om de voorgeschreven regierol in te vullen geeft de warmtevisie een raming van 2,2 fte per jaar. Inclusief uitvoeringsbudget vertaalt zich dit in ca €250.000 per jaar. Ons college ziet geen ruimte in de begroting om dit zonder consequenties voor andere taken op te vangen. Het klimaatakkoord zet gemeenten wederom voor extra taken zonder daarbij de benodigde middelen te bieden. Er ligt een advies van de Raad voor Openbaar Bestuur. Het komende kabinet moet hier een besluit op nemen. Het

advies rijkt echter niet verder dan 2024, dus voorlopig verwacht ons college geen structurele bijdragen richting 2050.

Met de vaststelling van de transitievisie warmte geeft de gemeenteraad gevolg aan de opdracht vanuit het klimaatakkoord en de daarmee samenhangende ambities uit het collegeakkoord. De uitvoering van het vervolg echter vergt capaciteit vanuit de gemeente (in samenwerking met de Omgevingsdienst) en zal afhangen van een aanvullende bijdrage vanuit het rijk.

Verdere procedure

De warmtetransitie is een complexe opgave. De gemeente heeft een rol gekregen over een geheel nieuw thema waar nog veel ontwikkeling plaatsvindt en kennis moet opgebouwd. De gemeente heeft de regie, maar de eigenaren moeten het doen. Ons college stelt de betaalbaarheid als uitgangspunt. De rekening moet niet bij de inwoners gelegd. Na vaststelling van deze warmtevisie volgen de wijkuitvoeringsplannen. Het klimaatakkoord stelt participatie als randvoorwaarde; de gemeenteraad neemt een besluit over de alternatieve warmtevoorziening in een wijk, nadat alle belanghebbenden zijn betrokken bij de totstandkoming van het wijkuitvoeringsplan. We gaan op zoek naar de schone, betaalbare en betrouwbare alternatieven. Ons college stelt dit niet alleen als doel, maar stelt de betaalbaarheid ook als randvoorwaarde. Wij willen de rekening voor de energietransitie niet (volledig) bij de inwoners leggen. Daarmee kan het slagen van de nationale ambitie om in 2050 aardgasvrij te zijn mede kunnen afhangen van middelen van het rijk of andere mogelijkheden om de energietransitie betaalbaar te krijgen voor iedereen.

Voorgesteld besluit en commissieadvies

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerpbesluit. Het advies van de commissie treft u aan in de beknopte besluitenlijst van de Raadscommissie.

Beverwijk, 18 mei 2021
burgemeester en wethouders van Beverwijk,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

drs. E.R. Loenen

drs. M.E. Smit

Raadsbesluit

Documentnummer : INT-21-60233
Team : Ruimtelijk beleid
Onderwerp : Transitievisie warmte Beverwijk

De raad van de gemeente Beverwijk;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 mei 2021, nummer INT-21-60233;

gehoord de Raadscommissie;

gelet op artikel 147 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1. De transitievisie warmte Beverwijk (IN-21-72996) vast te stellen;
2. De uitvoering van het vervolg van de wijkgerichte aanpak op te starten zodra hiervoor middelen beschikbaar komen.

Beverwijk,
de raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,